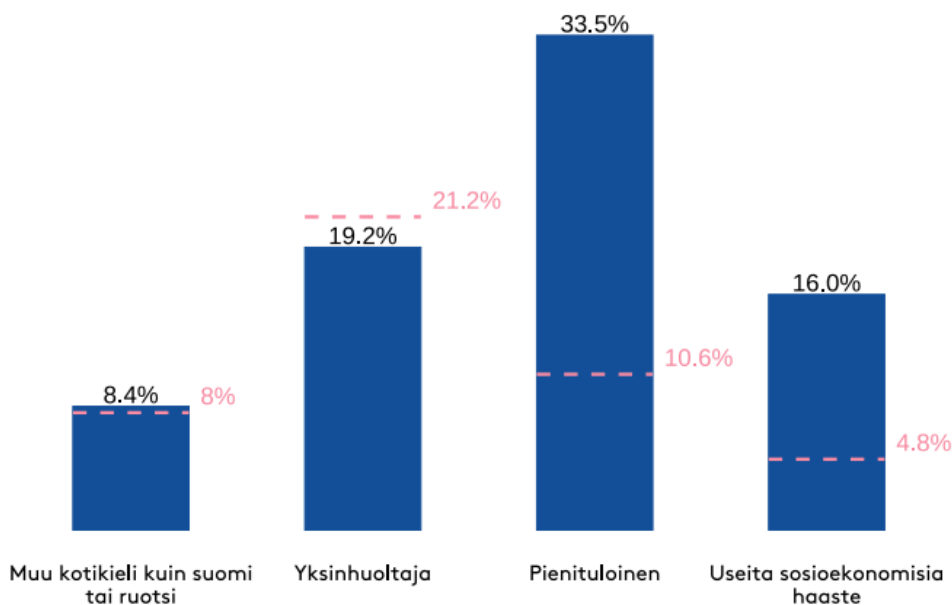

Selvitys: Harrastamisen Lohjan malli vaikuttaa lapsen elämään positiivisesti kaikilla hyvinvoinnin osa-alueilla

Harrastamisen Lohjan malli -hankkeessa järjestetään maksuttomia harrastuksia koulupäivän yhteydessä. Se on osa kansallista Harrastamisen Suomen mallia. Me-säätiö selvitti lukuvuoden 2024–2025 aikana Harrastamisen Suomen mallin vaikuttavuutta ja Lohjan kaupunki oli yksi selvitykseen osallistuneista kunnista. Maksuttoman harrastamisen tavoitavuutta ei ole tässä mittakaavassa aiemmin selvitetty Suomessa.

Me-säätiön selvityksen toisessa ja kolmannessa vaiheessa kerättiin kahdenkymmenen kunnan kanssa tietoa siitä, ovatko maksuttomat, koulupäivän yhteydessä järjestettävät harrastusryhmät vaikuttaneet positiivisesti lasten hyvinvointiin sekä kuinka hyvin toiminta on saanut lapset mukaan säännölliseen harrastamiseen. Vastauksia saatiin toisella kierroksella yhteensä 3863 (Lohja 218) ja kolmannella kierroksella 2904 (Lohja 159).

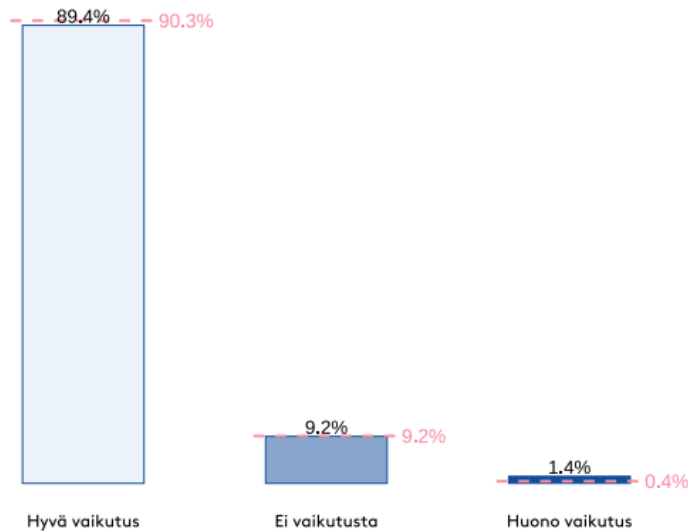
Me-säätiön selvitysten tulos kertoo siitä, että Harrastamisen Lohjan malli tavoittaa juuri heitä, jotka sitä tarvitsevat. Lohjalla toiminta tavoittaa hyvin pienituloisia ja ihmisiä, joilla on useita sosioekonomisia haasteita. Siniset palkit näyttävät näiden lasten osuuden harrastamisen Lohjan mallin ryhmissä ja katkoviivat näyttävät näiden lasten osuuden koko kunnassa Tilastokeskuksen vuoden 2023 tietojen mukaisesti.

*Sosioekonominen haaste: vanhemman tai vanhempien pitkittynyt työttömyys tai työkyvyttömyys, enintään perusasteen koulutus, perheen pienituloisuus, yksinhuoltajuus.

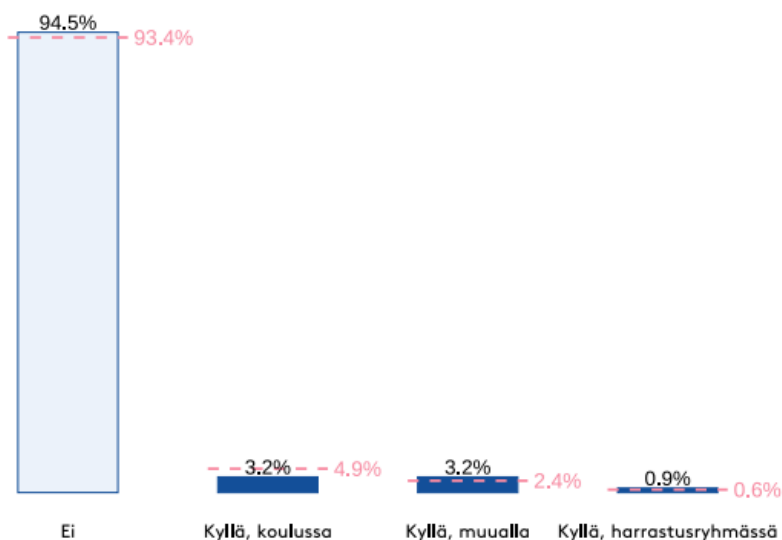
90 % vastaajista kertoi, että toiminnalla on ollut hyvä vaikutus lapsen hyvinvointiin. Kuvaajissa palkit kuvaavat Lohjan vastausten osuutta ja punainen katkoviiva kuntien keskiarvoa.

Mieti viimeistä 6 kuukautta. Miten harrastusryhmä on vaikuttanut lapsesi hyvinvointiin?

68 % vastasi, että heillä on yksi tai useampi ystävä harrastuksessa. Vain 3,7 % vastaajista kertoi, että heitä on kiusattu harrastusryhmässä. Vaikka harrastusryhmissä kiusaamista ei juuri tapahdu, koulussa kiusattavien osuus oli huolestuttavasti kuusinkertainen eli 24 %. Harrastamisen Lohjan mallin ryhmissä ei ole juurikaan koettu rasismia tai syrjintää.

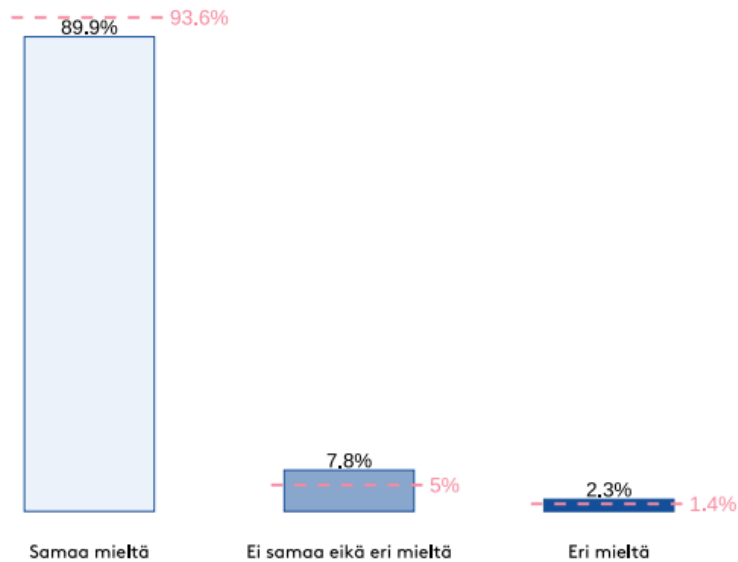
Mieti viimeistä 6 kuukautta. Onko lapsesi kokenut rasismia tai syrjintää? Jos on, missä?

*Huom: Kysymys oli monivalinta, joten prosentit ylittävät 100%.

70 % vastaajista kokee olevansa tärkeä osa harrastusryhmää ja vain 4 % ei. 90 % lapsista kokee usein iloa ja onnistumisen tunteita harrastusryhmässä, mikä on oikeastaan harrastamisen päätavoite.

Lapseni tuntee usein iloa ja onnistumisen tunteita harrastusryhmässä.

Ryhmiin osallistumisen pääasiallisia syitä olivat:

- Lapsi haluaa kokeilla uutta harrastusta 24,4 %
- Lapsi voi harrastaa koulupäivän yhteydessä 23,6 %
- Harrastusryhmä on ilmainen 22,2 %

Lapset näyttäisivät sitoutuvat Harrastamisen Lohjan mallin ryhmiin erittäin hyvin. Vastaajista 94 % osallistui lähes joka viikko harrastusryhmäänsä. Jos lapsi oli keskeyttänyt harrastuksen, suurimmat syyt olivat se, ettei harrastuksessa ollut enää kivaa, kyllästyminen, ystävien puuttuminen tai tunne siitä, ettei kuulu joukkoon. 73 % vastaajista aikoi jatkaa harrastamista koulupäivän yhteydessä. Kaikkien kahdenkymmenen kunnan keskiarvo on 80 %, joten Lohjalla tästä keskiarvosta jäätiin. Lohjalla 18 % aikoo jatkaa muissa harrastuksissa, mikä taas oli 4 prosenttiyksikköä enemmän kuin osallistuneiden kuntien keskiarvo.

Yhteenveto

Toisen ja kolmannen vaiheen mukaan Harrastamisen Lohjan malli vaikuttaa positiivisesti kaikilla hyvinvoinnin osa-alueilla. Harrastamisen Lohjan malli on onnistunut siinä, että sen harrastusryhmissä tapahtuu erittäin vähän kiusaamista, rasismia tai syrjintää. Ryhmissä lapset saavat ilon ja onnistumisen kokemuksia.

Ryhmät tarjoavat mahdollisuuden kokeilla uutta harrastusta, jota ei välttämättä tulisi kokeiltua, jos harrastus olisi maksullinen ja siihen osallistuminen ei olisi kätevästi koulupäivän yhteydessä.

Vaikuttavuuden lisäämiseksi harrastamisen Lohjan mallin harrastusryhmän aiheesta riippumatta ohjaajan tulisi kiinnittää erityistä huomiota ryhmän ryhmäytymiseen. Sosiaaliset suhteet ja kuulu­vuuden kokemus ovat tärkeimpiä tekijöitä, kun lapset halutaan pitää pitkäkestoisesti mukana toiminnassa.

Tutustu Me-säätiön kaikkien osallistuneiden kuntien tulosten yhteenvetoon tästä linkistä: <https://data.mesaatio.fi/>

Raportin kirjoittaja:

Juha Koivuporras
Liikunta- ja harrastuskoordinaattori
Lohjan kaupunki
juha.koivuporras@lohja.fi